

306

ADVIES

inzake

het ontwerpbesluit technische hulpmiddelen strafvordering

1. Inleiding

Bij brief van 30 november 2005 (kenmerk 5388464/05/6) heeft de Minister van Justitie aan de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna te noemen: de NVvR) advies gevraagd over het ontwerpbesluit technische hulpmiddelen strafvordering.

Het onderhavige advies is voorbereid door een werkgroep van leden van de NVvR en vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie van de NVvR.

2. Inhoud van het ontwerpbesluit

Het ontwerpbesluit dient ter vervanging van het Besluit technische hulpmiddelen bijzondere opsporingsbevoegdheden. De aanleiding voor het ontwerpbesluit is gelegen in de eindevaluatie van de Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden en in de ratificatie van het Cybercrime Verdrag.

De eindevaluatie van de Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden heeft een aantal – met name administratieve – knelpunten aan het licht gebracht ten aanzien van de bijzondere opsporingsbevoegdheden opnemen van vertrouwelijke communicatie en observatie met een technisch hulpmiddel. Uit het Cybercrime Verdrag komt een nieuwe bijzondere opsporingsbevoegdheid voort, het opnemen van telecommunicatie zonder medewerking van de aanbieder van de telecommunicatiedienst (artikelen 126m en 126t Wetboek van Strafvordering).

In het ontwerpbesluit worden regels gesteld voor de opslag, de verstrekking, de plaatsing, de technische eisen, de inzet en de keuring van de technische hulpmiddelen die ter uitvoering van deze drie bijzondere opsporingsbevoegdheden kunnen worden gebruikt.

3. Commentaar

3.1. Algemene opmerkingen

De NVvR heeft met belangstelling kennis genomen van het voorliggende ontwerpbesluit en onderschrijft het streven naar vereenvoudiging van de administratieve procedures waarmee de uitvoering van de bijzondere opsporingsbevoegdheden gepaard gaat.

Het valt de NVvR op dat in het ontwerpbesluit waar het gaat om de internationale dimensie van de hedendaagse opsporing enkel een regeling wordt getroffen voor de inzet van technische hulpmiddelen ter uitvoering van een internationaal rechtshulpverzoek (ontwerpartikel 20). De NVvR acht het echter zeer zinvol om in het besluit ook een regeling op te nemen

voor de inzet van technische hulpmiddelen in gevallen van internationale samenwerking anders dan in de vorm van internationale rechtshulpverzoeken, bijvoorbeeld in Joint Investigation Teams. Bovendien acht de NVvR het raadzaam om in het besluit aan te geven welke regeling van toepassing is op de inzet van technische hulpmiddelen in het geval dat een internationaal rechtshulpverzoek uitmondt in een nationaal opsporingsonderzoek.

Ten slotte merkt de NVvR op dit punt op dat in de nota van toelichting aandacht besteed zou moeten worden aan vragen die kunnen rijzen in het geval van feitelijke parallelle internationale opsporingsonderzoeken: Is het in dat geval mogelijk gebruik te maken van buitenlandse apparatuur ten behoeve van de Nederlandse opsporing? Of is daar bijvoorbeeld een 'conformiteitsverklaring' van de keuringsdienst voor nodig? In het verlengde daarvan: Is het mogelijk een buitenlandse opsporingsdienst een buitenlands technisch hulpmiddel te laten plaatsen ten behoeve van een Nederlands opsporingsonderzoek (op basis van een rechtshulpverzoek)? De NVvR wijst in dit verband op de conformiteitseis en -verklaring (ten aanzien van de opleidingseisen) bij de inzet van buitenlandse infiltranten in een Nederlands opsporingsonderzoek door het TNCPI (artikel 5, tweede lid Samenwerkingsbesluit bijzondere opsporingsbevoegdheden van 15 december 1999 (Stb. 1999, 549)).

3.2. Ontwerpartikel 1, onderdeel a

De NVvR raadt aan om ter voorkoming van misverstanden in de toelichting op onderdeel a van ontwerpartikel 1 ook expliciet melding te maken van fotocamera's, bijvoorbeeld in de zinsnede 'zoals bijvoorbeeld camcorders en voicerecorders'. Fotocamera's worden immers veelvuldig gebruikt bij observatie.

3.3. Ontwerpartikel 3

Blijkens ontwerpartikel 3 kan een bevel tot inzet van de in het ontwerpbesluit genoemde technische hulpmiddelen alleen gericht worden tot Nederlandse opsporingsambtenaren. De NVvR wijst er echter op dat krachtens het Samenwerkingsbesluit bijzondere opsporingsbevoegdheden ook aan buitenlandse opsporingsambtenaren bevelen tot observatie kunnen worden gegeven. De NVvR vraagt zich af of het een bewuste keuze is om de inzet van de genoemde technische hulpmiddelen bij een dergelijke observatie voor te behouden aan Nederlandse opsporingsambtenaren. De NVvR vraagt hiervoor aandacht.

3.4. Ontwerpartikel 5

Het tweede lid van ontwerpartikel 5 spreekt over 'De ambtenaar, bedoeld in het eerste lid'. De NVvR stelt vast dat in het eerste lid twee verschillende ambtenaren worden genoemd, hetgeen mogelijk tot verwarring kan leiden. De NVvR gaat ervan uit dat de verwijzing in het tweede lid van ontwerpartikel 5 ziet op de ambtenaar, bedoeld in artikel 4, tweede lid en raadt aan om zulks in het tweede lid van ontwerpartikel 5 expliciet aan te geven, bijvoorbeeld door net als in het eerste lid de zinsnede 'De ambtenaar, bedoeld in artikel 4, tweede lid' te hanteren.

3.5. Ontwerpartikel 6

In de ontwerpnota van toelichting heeft de laatste alinea over ontwerpartikel 6 de kop 'Derde lid'. De NVvR constateert echter dat de inhoud van die alinea niet ziet op het derde lid, maar op het vierde lid.

3.6. Ontwerpartikel 10

Ontwerpartikel 10 bepaalt dat technische hulpmiddelen voor het opnemen van telecommunicatie gericht moeten kunnen worden ingezet. De ontwerptoelichting geeft aan dat er voor satellietinterceptie thans nog geen hulpmiddelen met gerichte werking beschikbaar zijn. Gesteld wordt dat indien deze hulpmiddelen in de toekomst wel beschikbaar zijn 'zodanig aanvullende eisen worden gesteld'. De NVvR vraagt zich af of dat betekent dat deze nieuwe middelen niet (meteen) zullen mogen worden ingezet. Bovendien zou de NVvR uit de toelichting graag vernemen waarom de eis van gerichte werking – die voor de thans inzetbare hulpmiddelen wordt gesteld – voor nieuwe middelen (mogelijk) aanvulling zou behoeven.

3.7. Ontwerpartikel 19

Blijkens de tekst van ontwerpartikel 19 en de laatste alinea van de ontwerptoelichting behorende bij ontwerpartikel 19 geldt deze bepaling alleen voor de observatie en voor het opnemen van vertrouwelijke communicatie en niet voor het opnemen van telecommunicatie zonder medewerking van de aanbieder van de telecommunicatiedienst. Doch in de eerste alinea van de ontwerptoelichting op ontwerpartikel 19 wordt het opnemen van telecommunicatie zonder medewerking van de aanbieder van de telecommunicatiedienst – naar de NVvR aanneemt ten onrechte – wel genoemd. De NVvR vraagt hiervoor aandacht.

Daarnaast wijst de NVvR op een onduidelijkheid in de toelichting op ontwerpartikel 19. Is met de verwijzing naar 'een uitzonderlijk geval' bedoeld dat het in ontwerpartikel 19 geregelde geval zich in feite maar zelden zal voordoen? Of is hier een normering bedoeld, in die zin dat uitsluitend in uitzonderlijke gevallen gebruik mag worden gemaakt van de in ontwerpartikel 19 geregelde bevoegdheid? Het begrip 'in een uitzonderlijk geval' is niet hetzelfde als: 'indien het onderzoeksbelang dit dringend vordert'. Is een nadere normering bedoeld, dan zou het juister zijn deze in de tekst van het artikel op te nemen.

4. Conclusie

De NVvR heeft aangegeven dat het ontwerpbesluit tekortschiet in de regeling van de inzet van technische hulpmiddelen in grensoverschrijdende opsporingsonderzoeken en samenwerkingsverbanden.

Daarnaast heeft de NVvR aandacht gevraagd voor de eisen ten aanzien van hulpmiddelen voor satellietinterceptie en voor enkele aspecten van overwegend tekstuele aard.

Den Haag, 7 februari 2006

Namens het hoofdbestuur van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak,
de Wetenschappelijke Commissie,

F.F. Langemeijer,
voorzitter

